

Konec klasických žárovek, EU je zakázala

Praha - Úsporné zářivky mnohdy nejsou tak úsporné, jak jsou prezentovány. Mohou dokonce i poškodit zdraví a ohrozit přírodu.

Autor:

Redakce



Ilustrační foto.

Autor: DENÍK/Šimánek Vít

Od podzimu už v obchodech nenajdete klasické stowattové nebo matné žárovky. Do několika let pak běžné žárovky skončí úplně. Vyplývá to z nařízení Evropské komise, která zakázala na území EU jejich výrobu i dovoz.

Nahradit je mají úsporné zářivky. Ty však podle mnoha pozorování nejsou tak úsporné a v mnoha případech mohou poškodit životní prostředí i zdraví lidí.

„Během jednoho roku jsem z osmi používaných úsporek vyhodil čtyři,“ postěžoval si například nedávno na diskusi serveru [www.denik.cz](#) čtenářů. A nebyl se svými jeden z stížností sám. Podle výpočtu Deníku se přitom koupě úsporného zdroje světla zaplatí až po třinácti měsících provozu.

Se vši pravděpodobností za způsobené problémy mohou levné zářivky od neznámých výrobců, které se objevují na pultech obchodů.

„Ty třeba nemají vůbec vyřešeny startovací obvody,“ vysvětluje problém Petr Baxant z Ústavu elektroenergetiky Vysokého učení technického v Brně.

Zářivky potom nemají deklarovanou životnost, svítí méně nebo se dokonce po několika vypnutích a zapnutích úplně rozbijí. Zvláště tehdy, když je dáte na místo, kde se světlo začíná častěji.

„Často přitom nevydrží ani to, co normální žárovky,“ říká Baxant. Řešením je podle něj koupě dražšího produktu od známého výrobce. Ani zde však potom člověk nemá jistotu, že mu zářivka vydrží.

Problémy může způsobit i používání zářivek na místech, kde se lidé zdržují pouze krátkou chvíli. „Zářivka potřebuje na plné nastartování mezi dvěma až pěti minutami,“ říká Baxant. To se podle něj však netýká pouze levných zářivek, ale i těch dražších. Pokud tedy po zákazu normálních žárovek půjdeme třeba na záchod, musíme se buď smířit s pološerem, nebo si s sebou vzít svíčku.

Na rozdíl od normálních žárovek zářivky také rychleji stárnou. Za pár set hodin provozu pak svítí méně než na začátku. To přiznává i Jiří Krivošík ze střediska pro úsporné využívání [energie](#) SEVEN, jež provozuje stránky [Úspornéspotřebiče.cz](#).

„Pro ten případ doporučuji koupit žárovku s vyšším příkonem, než se běžně uvádí,“ říká k tomu Jiří Krivošík. Úspora energie potom podle něj není tak vysoká, ale stále se vyplácí.

Zářivky ovšem lidem mohou způsobit i zdravotní problémy. Pokud je na nich totiž menší kaz a vnitřní vrstva není úplně pokryta ochrannou látkou, může skrz ni prosvítat ultrafialové záření. U zdrojů, které osvětlují větší prostor, to nevadí. Pokud se to však stane u noční lampičky, může to vést až k poškození zraku.

Problémy u zářivek zdaleka nejsou pouze s jejich výdrží či nedokonalým krytím. Zářivky totiž obsahují malé množství rtuti ve formě plynů. Pokud je vhodíte do [popelnice](#), pravděpodobně se rozbijí a jedovatá rtuť unikne do ovzduší. Lidé by je proto měli odevzdávat do sběrných boxů například u prodejců. To se však bohužel neděje.

„Podle průzkumu, který byl zpracován letos v květnu, končí v popelnicích 39 procent kompaktních zářivek,“ říká Zuzana Křenková ze společnosti Ekolamp. V Praze je toto číslo dokonce ještě horší.

Situace se podle Zuzany Křenkové sice lepší, ale otázkou je, nakolik to bude platit od podzimu. Tehdy totiž začne úsporné zářivky využívat nikoliv ekologicky a ekonomicky smýšlející část obyvatel.

PAVEL CECHE